

РЕШЕНИЕ

№ 10526

гр. С, 19.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 128 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: С И

при участието на секретаря П А

като разгледа докладваното от С И Гражданско дело № 20231110107611 по описа за 2023 година

Предявен е иск от Н. С. М., ЕГН *****, с адрес с.К, община С, ул.“Ц Б III“ №..., чрез адв.Ч., със съдебен адрес гр.С, ул.“Л И“ № 2, бл.Я вх..., насочен срещу МВР, за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 3 000.00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на извършени процесуални десйтвия спрямо ищеца по ДП ../2016 г. по описа на СО-СГП, пр.пр.№ 5171/2016 г. на СРП, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба - 04.03.2021 г., до окончателното плащане на дължимото.

Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

В исковата молба се твърди, че ищецът е служител в системата на МВРот средата на 2012 г., като няма наказания и понижения в чин за цялото време на носенето на службата, точно обратното - винаги е бил отличник и многократно награждаван за добра служба, включително и от министъра на вътрешните работи.

В първоначалната искова, молба, както и в последващото уточнение от 09.12.2021 г. /л.58-61 от делото пред АССГ/, ищецът заявява, че срещу него е осъществен необоснован арест от служители от „Вътрешна сигурност“ на 17.05.2016 г. на работното му място в поделението, в което е работел, пред останалите колеги, съпроводено с отнемане на служебното оръжие и полицейските реквизити по същия показан начин, като е бил задължан за 24 часа без да му е съобщена призината за това и без впоследствие да му е повдигнато обвинение.

Според ищеца, отношението към него било като към престъпник без да разбере причината за случващото се, като преди да бъде заведе в 05 РУ, с униформата и с белезници бил заведен до МВР болница за преглед, показно разкаран из град С с белезници, с полицейска униформа и с конвой. Тези действия ищецът окачествява като крайно унизителни и обидни. Сочи се, че преди това в дома на ищеца и на семейството му , били извършени обиск и претърсване. Обяснява се, че след известно време и след проведени спрямо ищеца по време на задържането му разпознавания, разбрал, че имало сигнал срещу него от бежанци, че при акции са били ограбвани, от служители на жандармерията с използване на оръжие и заплахи. Ищецът излага факти, свързани с невъзможността да е

извършител на такива действия, тъй като бил в отпуск и следвало да сдаде оръжието си. Според исковата молба, този епизод оставил твърде горчив спомен у ищеца, понесъл станалото изключително тежко както психически така и физически.

Освен това ищецът твърди, че предприетите спрямо него действия са оказали влияние на кариерното му развитие. В тази насока излага данни, че в периода м.август 2020 г. – м.октомври 2020 г., е участвал в конкурси за кариерно израстване в системата на МВР, на които са е представил отлично, но след извършване на проучване, не е бил одобрен. С оглед на това въвежда като противоправно действие на ответника и въвеждането във вътрешната му база данни на запис за ищеца като „лице с неизяснена роля“.

С исковата молба се иска ответникът МВР да бъде осъден да репарира нанесените на ищеца вреди от действията на неговата администрация, като претендира обезщетение от 3000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на завеждане на иска до окончателно изплащане на присъденото обезщетение.

В срока за отговор, ответникът по делото – Министерство на вътрешните работи, е депозирало такъв, в който изразява становище по основателността на предявения иск. Ответникът оспорва изцяло исковата молба. Претендира, че не е оспорена законосъобразността на заповедта за задържането на ищеца, излага доводи за законосъобразност на всички процесуални действия спрямо ищеца по досъдебното производство, счита, че към датата на уточняването на исковата претенция по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е изтекла погасителната давност.

В съдебно заседание ищецът се явява лично, като и той и ответника се представляват от пълномощници, които поддържат направените с исковата молба и отговора към нея съответно искания и възражения.

По делото са ангажирани писмени и гласни доказателства.

Съдът, преценявайки събраните по делото доказателства по реда на чл.12 и чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

От приобщеното към настоящето дело досъдебното производство № .. /2016 г. по описа на СО – СГП, е видно, че с Постановление от 11.05.2016г. на прокурор при РП – С (л.82 от ДП), издадено по досъдебно производство ../2016 г., по описа на СО – СГП, пр.пр.№ 5171/2016 г. по описа на СРП, е възложено на Дирекция „Вътрешна сигурност“ – МВР и 05 РУП – СДВР, извършването на отделни действия, свързани с оказването на съдействие на разследващия орган при подготовката, обезпечаване и провеждането на: по т. 1 действия по реда на чл.160- 163 в жилища и прилежащите им помещения и ползвани автомобили; по т.2 от него, е възложено на Дирекция "Вътрешна сигурност" МВР и 05 РУ - СДВР - действия по реда на чл.160-163 НПК - за претърсване на жилища и прилежащите помещения и второ - действия по реда на чл.160 и чл.164 от НПК по отношение на ищеца и друго лице, включително и задържането им, до пристигането на следовател. Разпоредено е, при необходимост от други действия, да се изготви предложение до наблюдаващия прокурор.

С оглед на това, на 17.05.2016 г. ищецът Н. М., е задържан за 24 часа на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, за което е издадена Заповед №../17.05.2016 г. (л.124) за задържане на лице. Ищецът е задържан в 9.00 ч. на 17.05.2016 г. и е освободен на 18.05.2016 г. в 9.45 ч. Задържането на ищеца е обосновано със съучастие на ищеца в това, че на 01.03.2016 г., заедно с други лица се отнели чужди движими вещи с намерение противозаконно да ги присвои като употребили за това сила по чл.198, ал.1, вр. ч.20 , ал.2 вр. ал.1 НПК. Към заповедта е приложена и декларация от ищеца, че не желае адвокат, медицински преглед, както и уведомяване на други лица за задължането, вкл. и осигуряване на свиждане, получаване на колети, храна.

По искане на наблюдаващия прокурор, с определение от 12.05.2016 г. по н.ч.д.№ 8423/2016 г. на съдия при Софийски районен съд, (л.45), на основание чл.161, ал.1 НПК е разрешено да бъде извършен обиск на ищца по досъдебно производство следствено дело ../2016 г., пр.пр.№ 5171/2016 г. на СРП. Също по искане на прокурора, с определение от същата дата по н.ч.д.№ 8425/2016 г. на съдия при Софийски районен съд, (л.47), е разрешено да бъде извършено претърсване и изземване в жилище, находящо се в с.К, ул.“Ц Б III“ №..., обитавано от ищца. Разрешението е издадено на основание чл.161, ал.1 НПК На 17.05.2016 г. в 10:20 ч., спрямо ищца е извършен обиск и изземване от следовател В – при Следствен отдел на СГП, за което е съставен протокол за обиск и изземване (л.88). Като основание за обиска е посочено определението на съда. На същата дата - 17.05.2016 г. от 11.55 ч. до 13.00 ч. е извършено претърсване и изземване в дома на ищца по ДП ../2016 г., от следовател Й, в присъствието на поемни лица на основание даденото разрешение от съда по н.ч.д.№ 8425/2016 г. по описа на СРС, за което е съставен протокол за претърсване и изземване (л.94).

На 17.05.2016 г. ищецът е участвал и в процесуално-следствени действия на основание чл.169-171 НПК - разпознаване на лица, за което са съставени два протокола (л.106 и 103). Тези действия са се състояли в периода от 18.40 ч.до 18:45 ч. и от 18:50 ч. до 18:59 ч. В 19:00 ч. са извършвани други процесуално-следствени действия -снемани са пръстови отпечатъци за сравнително изследване със съгласието на ищца (л.112-116). На 17.05.2016 г. е издадена и докладна записка за извършени ОИМ по ДП ../2016г., посочени са други лица като евентуални извършители (л.122).

Видно от отразеното в изготвена справка за криминални прояви и съдебни регистрации, към 31.08.2020 г. за ищца Н. М. няма данни за заявителски материали (л.36 от ДП).

Ищецът е представил като доказателства и протоколи от различни етапи на проведен конкурс за назначаване на 15 длъжности „полицейски инспектор“ в СДВР, в изпълнение на заповед № ../22.07.2020 г. на министъра на вътрешните работи, а именно протокол от 20.08.2020 г., от 11.09.2020 г., от 29.09.2020 г. и от 01.10.2020 г., в изпълнение на заповед № ../22.07.2020 г.

По делото е приложено и становище на директора на дирекция „Вътрешна сигурност“ към МВР във връзка с процесния случай (л.127-128 от делото на АССГ).

От приобщаната кадрова справка за ищца (л.169 от делото на АССГ), е видно, че ищецът е постъпил на работа в системата на МВР на 20.06.2012 г., като до изготвяне на справката - 21.06.2022 г., е заемал различни длъжности и е награждаван многократно, без адни за налагани дисциплинарни наказания.

По делото са разпитани като свидетели К С С и С Й Й.

Св.С е колега на ищца и в показанията си твърди, че има преки впечатления както от работата на ищца, така и от предприетите действия от служители на ответника по ареста му. С съобщава на съда, че към 17.05.2016 г. ищецът е работил в Зонално жандармерийско управление – С. Според свидетеля, на посочената дата всички служители са се събрали за общ инструктар във връзка с поставена им задача. С твърди, че тогава първо е влязъл зам.началникът на групата, а след него около десетина човека, сред които е имало следователи и служители на „Вътрешна сигурност“. Същите са обявили, че ще бъдат задържани двама служители, сред които и ищецът, без да им се обясни за какво става въпрос. С не може да посочи как точно е протекъл арестът, тъй като останалите събрали се служители на ЗЖУ-С, са били помолени да напуснат помещението. Според свидетеля след около 10 минути ищецът и другият му колега са изведени с белезници. Впоследствие свидетелят е разбрал, че се касае за разследване на престъпление за противозаконно отнемане на автомобил и въоръжен грабеж. С твърди, че впоследствие е участвал с ищца в процесуално-следствени действия по разследването, а именно в разпознаване, състояло се на

следващия ден в 7 РУ. Свидетелят отбелязва, че ищецът не е бил ostrаняван от работа, а се е върнал към изпълнение на преките си задължения след малко повече от седмица след ареста.

Свидетелят описва и ищеца като един от най-добрите служители, които е имал впоследствие като началник на групата „Масови мероприятия“ в ЗЖУ-С. Обяснява на съда, че след процесния арест, М. се е променил, трудно е преживял случилото се, изпитвал е срам, наложило се е да потърси помощ от психолог. С твърди и че в медиите се е появила информация за процесния арест, със снимки, което допълнително е засилило чувството на срам у М.. Освен това свидетелят отбелязва, че ищецът е участвал и в конкурси за кариерно израстване, като е получавал най-висок резултат до заключителното интервю, след което не е допускан и резултатът му е намаляван поради информацията относно задържането му.

Св.Й работи като ресорен психолог на жандармерията от 2001 г.и твърди, че познава ищеца. Й си спомня за процесния арест, без да е присъствала на него. В показанията си обяснява, че е получила информация за случващото се и е започнала ведната разговори със служителите на колегите на ищеца, тъй като са били под много голям стрес, доколкото до този момент не е имало подобен случай. Според свидетелката, тя е поддържала контакт с ищеца, като до връщането му на работа, той е бил периодичен по телефона, а след това във формата на интензивни срещи, понякога ежедневни. Й описва състоянието на ищеца като дистрес /негативен стрес/ със засилена депресивна симптоматика. Наблюдавания от нея депресивен епизод обяснява като нарушение на съня, нервност, отчаяние, желание за напускане на работа, като Й пояснява, че М. не е бил в клинична депресия и не му е поставена медицинска диагноза съгласно МКБ. В същото време обаче, тя е препоръчала на М. да се обърне за помощ към психиатър извън системата на МВР, който му е помогнал да се върне на работа.

Свидетелката описва ищеца като амбициозен, с желание да се развива, със засилено чувство за достойнство и професионална гордост. Твърди, че в процеса на работа е завършил висше образование, но е имал проблем с кариерното си израстване, свързан с въпросния арест.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Предявеният иск е с правно основание чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ. Претендира се присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от действия и бездействия на служители на МВР, предприети спрямо ищеца.

В чл.6 от ЗМВР са посочени основните – девет на брой - дейности, които се осъществяват от МВР. Всяка една от дейностите, изпълнявана от служителите на МВР е специфична и им е възложена по силата на закон. В практиката няма спор, че в едни случаи осъществяваната от тях дейност, може да бъде определена като административна, а в други като правозащитна. Разграничението е конкретно и е в зависимост от специфичните особености за съответния случай. В случая, от данните по делото е видно, че действията и бездействията на полицейските служители, от които ищецът твърди да е претърпял неимуществени вреди, са във връзка с възложени от прокурор оперативно-издирвателни мероприятия по следствено дело №/2016 г. по описа на СО – СГП. В тази хипотеза - когато полицаи извършват дейност по разследване на престъпления, по реда на НПК и под ръководството на прокурор, то осъществяваната от тях дейност е правозащитна, по смисъла на чл. 2 ЗОДОВ.

При тези данни се налага извод, че претенцията следва да бъде разгледана от общия съд, тъй като се касае за осъдителен иск срещу МВР в качеството му орган, осъществяващ правозащитни функции, във връзка с процесуално-следствени действия по образувано наказателно производство /в тази насока определение № 17 от 30.04.2020 г., постановено по

гр.д.№ 3/2020 г. по описа на ВКС, 5-членен с-в, ГК, определение № 9 от 29.03.2022 г., постановено по ч.гр.д.№ 4/2022 г. по описа на ВКС, 5-членен с-в, ГК и др./.

Ищецът в исковата си молба, а и в постъпилите уточнителни такива подробно описва действията и бездействията на ответника, от които произтичат вредите за него. Както вече се посочи касае се за задържането му за 24 ч., за извършване на процесуално-сдлествени действия в дома му /претърсване и изземване/, както и за въведен в запис в системата на ответника и на Прокуратурата на Р.България по отношение на ищеца, свързан с разследването по процесното следствено дело.

Съдебната практика приема, че и в трите случая на задържане – до 24 часа от полицейски орган на лице, до 72 часа от прокурор на обвиняем и когато съдът налага мярка за неотклонение "задържане под стража", осъществяваната принуда спрямо задържаното лице е идентична, тъй като със задържането лицето се поставя в принудителна изолация от неговите близки и обществото, налага му се определен режим на поведение и се ограничават гарантирани му от Конституцията права (например на лична свобода и неприкосновеност, на личен живот, на придвижване, на свобода и тайна на кореспонденцията). Затова в случаите, когато срещу лицето е повдигнато обвинение, а след това е оправдано, причинените му в резултат на незаконното задържане под стража неимуществени вреди подлежат на обезщетяване по реда на чл.2, ал.1, т.2 от ЗОДОВ, като следващият се за тях размер се включва в общия размер на дължимото обезщетение /съгласно приетото в т. 13 от ТР № 3/22.0.2004 г. на ВКС по т. д. № 3/2004 г. на ОСГК/.

Отговорността на държавата по реда на чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ може да се ангажира само в случаите, когато задържането е изрично отменено като незаконно /съобразно редакцията на чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ/, като в този случай е без значение по какъв начин се е развило досъдебното и съдебното производство /в тази насока определение № 436 от 16.05.2019 г., постановено по гр.д.№ 741/2019 г. по описа на ВКС, IV г. о., ГК, определение № 50127 от 24.02.2023 г., постановено по гр.д.№ 1293/2022 г. по описа на ВКС, IV г. о., ГК/. В случая е безспорно, че от една страна издадената Заповед №.../17.05.2016 г. за задържане на ищеца не е била обжалвана и отменена, а от друга страна, че ищецът не е привлечен като обвиняем, а след това оправдан, респ. наказателното производство спрямо него не е прекратено.

В практиката обаче се приема, че държавата отговаря за претърпените от задържания вреди, в случаите, в които задържането не е било отменено като незаконно, ако то е било осъществено в нарушение на чл.5, пар.1 от КЗПЧОС, в хипотезата на чл.2, ал.1, т.1, предл.3 от ЗОДОВ. Според чл.5, пар.4 от Конвенцията, всяко арестувано лице има право да обжалва законността на неговото задържане в съда, който е длъжен в кратък срок да се произнесе и в случай, че задържането е неправомерно, е длъжен да нареди незабавното освобождаване на задържаното лице, като по този начин Конвенцията препраща към националното законодателство, но същевременно изисква всяко лишаване от свобода да бъде в съответствие с целите по чл.5, пар.1, а именно при наличие на правна сигурност и в рамките на определения срок, несъобразяването с които именно е основание за прилагане на коментираната хипотеза на незаконно задържане. Съгласно чл.5, § 1 от Конвенцията, прогласяващ правото на свобода и сигурност, никой не може да бъде лишен от свобода, освен по силата на постановена от съда присъда; за неизпълнение на законно съдебно решение или с цел осигуряване на изпълнението на задължение, предписано от закона; при законен арест или лишаване от свобода с цел да се осигури явяване пред предвидена в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление; при лишаване от свобода на непълнолетно лице въз основа на законно решение, за да се осигури надзор с възпитателна цел или с цел да се осигури явяване пред предвидената в закона институция; с цел да се предотврати

разпространението на инфекциозни болести, както и на душевно болни лица, алкохолици, наркомани или скитници, както и при законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се предотврати незаконното му влизане в страната или на лице, против което се предприемат действия за неговото депортиране или екстрадиция. Всяко лишаване от свобода, извън посочените случаи, съставлява нарушение на правото на свобода и сигурност, признато в [чл.5, § 1 КЗПЧОС](#).

В случая задържането на ищеца е станало от компетентен орган в рамките на максимално предвидения срок от 24 часа, като с това действие е осигурено участието му в извършените впоследствие процесуално-следствени действия по ДП .. /2016 г. на СО-СГП. За пълнота на изложението следва да се посочи, че не е налице нарушение [чл.5 § 1 б. "с" от КЗПЧОС](#), доколкото по ДП от разпита на пострадалите лица е установено, че от същите са отнети вещи от две лица, едното от които с полицейска униформа, които впоследствие са ги качили в л.а.М. С оглед на това и на даденото от пострадалите описание на извършителите, разследването е насочено към Я Л, който е колега на ищеца и е в близки отношение с него и с неговия съсед А М. В същото време, след проведени оперативно-издирвателни мероприятия, вкл. и по други ЗМ, е установен собственикът на въпросния автомобил М, а именно лицето А М, който е съсед на ищеца.

С оглед на това са предприети действия по проверка на тази теза на обвинението, като е изискано и получено разрешение за извършване на обиск на заподозрените лица и на претърсване и изземване от домовете и автомобилите им на вещи, свързани с предмета на разследването престъпление. В случая, доколкото се касае за полицейски служители /досежно Я Л и ищеца Н. М./, които съобразно своите служебни правомощия имат достъп до оперативна информация, може да се предположи, че са в състояние за повлияят на разследването /вкл. да осуетят събирането на доказателства/, поради което задържането им /и в частност това на ищеца/ не се явява непропорционална мярка. В същото време в случая е ирелевантно дали към момента на извършване на престъплението ищецът е бил в отпуск за временна нетрудоспособност, тъй като се проверява евентуално негово участие в престъплението във формата на вещно укривателство.

По така изложените съображения, настоящият състав намира, че в случая липсва основната предпоставка за ангажиране отговорността на ответника, а именно предприетите от него действия под ръководството на прокурор, от които ищецът твърди да търпи вреди, да са обявени за незаконни, респ. да са в нарушение на [чл.5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи](#).

Предприетото спрямо ищеца процесуално-следствено действие по претърсване и изземване в дома му на 17.05.2016 г., също не може да бъде източник на отговорност на ответника, тъй като на първо място то е извършено от следовател, който е разследващ орган извън системата на МВР. Действително, отговорността на МВР в случаите, в които осъществява правозащитни функции, във връзка с процесуално-следствени действия по образувано наказателно производство, е солидарна с тази на Прокуратурата, но доколкото на досъдебната фаза ръководно-решаващата функция е на прокурора, то отговорността на МВР може да бъде ангажирана само за действия, които служители на това министерство са извършили след възлагане от прокурор.

На следващо място, следва да се има предвид, че действието по претърсване и изземване е извършено при спазване изискванията на чл.161, ал.1 от НПК, а именно след предоставено разрешение от съдия от първоинстанционния съд, в района на който се извършва, като преценката за неговата необходимост не може да се ревизира от гражданския съд в производството по ЗОДОВ.

От представената на л.36 от ДП справка пък се установява, че след проверка в информационните фондове на МВР, е констатирано, че към 31.08.2020 г. за ищеца няма запис в качеството му на извършител на престъпление от общ характер, нито данни към

заявителски материал. Т.е. не е налице запис, който евентуално би оказал влияние върху кариерното му израстване. По делото са представени протоколи на комисия, определена за провеждане на конкурс за заемане на 15 длъжности „полицейски инспектор“ в СДВР, в изпълнение на заповед № .../22.07.2020 г. на министъра на вътрешните работи, но от тях от една страна не става ясно дали участва ищеца, тъй като участниците са посочени само с входящи номера и няма как посоченият в молбата на ищеца от 09.12.2021 г. вх.№.... от 24.07.2020 г. да бъде отнесен към него. Дори и обаче да се приеме, че същият е участвал в този конкурс /това обстоятелство не е изрично оспорено от ответника/ и е елиминиран в заключителното му част, то това не може по категоричен начин да се свърже с действията на ответника и процесното наказателно производство, в което М. е проверяван.

С оглед на всичко изложено, настоящият състав намира, че предявеният иск остана недоказан и следва да бъде отхвърлен изцяло.

С оглед изхода на делото, на основание чл.10, ал.2 от ЗОДОВ, ответникът има право на разноски, каквото искане е направил. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение, което съдът съобразно фактическата и правна сложност на делото, обема събран доказателствен материал, броя проведени съдебни заседания, действително осъществяване от пълномощника на ищеца действия по защитата му, определи в размер на 150.00 лв., съобразявайки и нормата на чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ, приложима на основание чл.37 от Закона за правната помощ вр. чл.78, ал.8 от ГПК.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на Н. С. М., ЕГН *****, с адрес с.К, община С, ул.“Ц Б III“ №..., за осъждане на МВР, с адрес гр.С, ул.“Ш С“ №..., да му заплати сумата от 3 000.00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на извършени процесуални действия спрямо ищеца по ДП ../2016 г. по описа на СО-СГП, пр.пр.№ 5171/2016 г. на СРП, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба - 04.03.2021 г., до окончателното плащане на дължимото.

ОСЪЖДА Н. С. М., ЕГН *****, с адрес с.К, община С, ул.“Ц Б III“ №..., за осъждане на МВР, с адрес гр.С, ул.“Ш С“ №..., сумата от 150.00 лв., представляваща направени от ответника разноски по делото, съобразно изхода му.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____